

Laila Ait Baali - Foto: Dirk Kome

Het kloppend hart van Nederland

Laila Ait Baali
(VrijwilligerswerkNL) over
onbetaalde inzet

Door: Bert Koopman

21-05-2026

Vrijwilligers Interview

Van een buurtborrel tot een online community: het landschap van vrijwillige inzet is breed. In het Internationaal Jaar van de Vrijwilliger, uitgeroepen door de Verenigde Naties, spreken we Laila Ait Baali, directeur van VrijwilligerswerkNL. ‘Vrijwilligerswerk verbindt verschillende leefwerelden met elkaar.’

Utrecht Overvecht – Tegenover het station staat het rode kantoorgebouw Forum II. Dat is het domicilie van VrijwilligerswerkNL. We treffen daar een gedreven Laila Ait Baali. Ze studeerde internationaal en Europees recht in Groningen. Sinds begin 2025 geeft ze leiding aan de vrijwilligerskoepel. Daarvoor was ze werkzaam als wetgevingsjurist en bij WO+MEN, platform voor gelijke verhoudingen mannen, vrouwen en gender non-conforme personen.

Eerst dit: vrijwilligerswerk is werk dat iemand onbetaald en onverplicht doet, voor anderen of de samenleving. De volgende criteria zijn van toepassing: het werk is in het algemeen of maatschappelijk belang; er is geen winstoogmerk; het kost de arbeidsmarkt geen banen en komt niet in de plaats van een betaalde baan. Nederland telt circa 7,4 mln (!) vrijwilligers vanaf 15 jaar.

Zonder hen zou de samenleving tot stilstand komen. De amateursport wordt dan onbetaalbaar. Voetbalverenigingen worden immers grotendeels gerund bestuurd endoor vrijwilligers. Dat houdt de contributie betaalbaar. Het brengt mensen samen: langs de lijn tref je ouders met verschillende beroepen en politieke voorkeuren. Goed voor de sociale cohesie. Dat verschijnsel zie je in een andere vorm ook bij de bijna wegbezuinigde centra voor kunstzinnige vorming.

Gezien, erkend, versterkt

Vereniging VrijwilligerswerkNL zet zich ervoor in dat vrijwilligerswerk gezien, erkend en versterkt wordt. Met projecten en programma's, met een wijdvertakt netwerken alsook via lobbyactiviteiten en belangenbehartiging. Dat gebeurt samen met leden en bondgenoten. Het doel is dat iedereen de onmisbare rol van vrijwillige inzet op het netvlies krijgt, houdt en zich daar rekenschap van geeft.

Uit het gesprek met Ait Baali blijkt dat VrijwilligerswerkNL staat voor 'een verbonden samenleving waarin mensen vrijwillig iets voor elkaar en hun omgeving betekenen'. Vrijwillige inzet zie ze als 'waardevol sociaal kapitaal'. Essentieel is volgens Ait Baali een sterke, brede sector, met voldoende slagkracht en ondersteuning om zo maatschappelijke impact te vergroten. Met de 'verandertheorie' en *story telling* wil zij die impact tastbaar maken.

Hoe is Het Jaar van de Vrijwilliger ingeluid?

Ait Baali: 'We hadden op 12 februari de lancering. Met als speciale gasten onder anderen koningin Máxima en de burgemeester van Utrecht, Sharon Dijksma. Er werd benadrukt dat je geen sector kunt noemen waarin vrijwilligers geen cruciale rol spelen. Ze geven tijd en aandacht. Iedereen ziet het om zich heen. Denk aan de informele zorg, de voedselbanken of de schuldhulp. Of aan vrijwilligers die helpen de natuur en de musea in goede staat te houden.'

Waarom

‘Het gaat om
vrijwilligers
voor de
verantwoordelijkheid
vrijwilligers

en
n,

Dan: ‘we zien dat in de zorg en we proberen tijdens dit internationaal jaar van de vrijwilliger aandacht te vragen voor de kracht van vrijwilligers en de ruimte die zij nodig hebben. Dat betekent minder regeldruk. Vrijwilligers zouden als gelijkwaardige partners moeten meepraten over beleid. Ze hebben vaak veel kennis en ervaring. Dus maak daar gebruik van, zou ik zeggen, maar wel op een manier die recht doet aan hun inzet.’

En verder?

‘Kijkend door een institutionele bril zie ik dat veel vrijwilligersorganisaties vast zitten aan projectsubsidies. Vrijwilligerswerk is echter geen project, het is een vast onderdeel van onze samenleving en dat vraagt om een financiering die daarbij past: langdurig. Dus niet elk jaar tijd vermorsen om een aanvraag in te dienen voor financiële ondersteuning.’

Waar zit de kracht van doen?

‘De kracht van doen is de ondertitel van het Jaar van de Vrijwilliger. We vieren wat er is en vragen meer ruimte voor vrijwilligers. We hebben daarover gesprekken met leden van de Tweede Kamer en ambtenaren op diverse ministeries. Met als hamvraag: hoe kunnen we komen tot een landelijke aanpak om vrijwilligers te faciliteren. De overheid zit op goud, met al die vrijwilligers. De kunst is om hun inzet vanuit Den Haag effectiever te ondersteunen. Te versterken wat er al is. Daar wordt de hele samenleving beter van.’

Hoe staat VrijwilligerswerkNL er zelf voor?

‘We zijn onmisbaar gezien de huidige maatschappelijke opgaven, een serieuze aangelegenheid die we nog sterker kunnen laten zien. Denk aan de dubbele vergrijzing. Niet alleen het aandeel ouderen in de bevolking groeit, maar de ouderen binnen die groep worden gemiddeld ouder. Ook willen we duidelijk maken dat steeds meer bedrijven ervoor kiezen om met vrijwillige inzet van medewerkers iets voor de maatschappij te betekenen.’

Doen jongeren ook mee?

‘Ze zijn zeer maatschappelijk betrokken, maar doen op een andere manier vrijwilligerswerk dan de oudere generatie. Minder langdurig en minder op bestuursniveau. De kunst is om daar als vrijwilligersorganisatie creatief op in te spelen.’

Niemand is tegen vrijwilligers?

‘Dat is waar, maar dat is ook meteen het lastige. Vrijwilligers verdienen meer aandacht in de media want er gebeurt veel. Kijk naar hun inzet bij de politie, vaak zijn dat gepensioneerde agenten. Je ziet het ook in andere sectoren. Veel ouderen hebben energie genoeg en zetten zich graag in voor de goede zaak. We spreken nu over een uitvloeisel van onze *theory of change*: het sociaal pensioen. Daarvoor hebben we nieuwe programma’s ontwikkeld’

‘Zestigplussers halen niet altijd gezond hun pensioen. Vaak zijn er in de laatste fase vóór het pensioen gesprekken met de werkgever om de laatste loopbaanfase vorm te geven. Vrijwilligerswerk kan daar een belangrijke rol bij spelen. De Rabobank is daar al actief mee bezig. Met als resultaat minder uitval onder werknemers en een positieve uitstraling voor de werkgever. Deze aanpak zou onderdeel kunnen zijn van “Een leven lang leren”.’

Doet u zelf ook vrijwilligerswerk?

‘Zeker. Ik zit in de Raad van Toezicht van PUM, het Programma Uitzending Managers, en sinds kort ben ik lid van een zwerfafvalbrigade in mijn wijk want het ging daar niet goed met de ondergrondse containers. Dus ga ik regelmatig prikken. Nogmaals: het zou zo moeten worden dat de vrijwilligerswerk even belangrijk vinden als betaald werk. En dat we dit sociaal kapitaal op een positieve manier erkennen, waarderen en ruimte geven.’

Tot slot

Ait Baali ziet de *civil society*, ingeklemd tussen overheid en markt, als een stevige pijler in de samenleving en als een teken van de democratische rechtstaat, met democratie als grondrecht. Zij vindt een sterk maatschappelijk middenveld belangrijk en maakte zich al eerder zorgen over hoe de burgermaatschappij meer en meer onder druk komt te staan, financieel en politiek. Hoe kun je als gelijkwaardige partijen samen optrekken? Een actueel en relevant thema.

Tijdens de Dag van de Filantropie – op vrijdag 26 juni aanstaande in het Hoofdgebouw van de Vrije Universiteit Amsterdam – leidt onderzoeker Arjen de Wit van het Centrum voor Filantropische Studies een expertsessie over vrijwillige inzet en maatschappelijke productiviteit.

Over de auteurs

Bert Koopman is hoofdredacteur van het journalistieke platform Wereld van Filantropie (online versie) en het platform Wereld van Filantropie maatschappelijke productiviteit. Hij is lid van de jury van de DBEVO, de jaarlijkse ranking van invloedrijke professionals in de filantropie en social investment.

Abonneer je op ons gratis Journaal:

E-mail adres

Schrijf je in